

Leerroutekaart Schrijven groep 5 gevorderd, deels basis

Niveau	Uitstroom	Niveau 0	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Niveau 5	Niveau 6	Niveau 7	Niveau 8
Gevorderd	≥VMBO T/HAVO	Schrijfatelier	Schrijfatelier	Schrijfatelier	Novoskript 3	Novoskript 4	Novoskript 5	Novoskript 6	Novoskript 7	Novoskript 8
Basis	VMBO KB/ BB	Schrijfatelier	Schrijfatelier	Schrijfatelier	Novoskript 3	Novoskript 4	Novoskript 4-5	Novoskript 5	Novoskript 5-6	Novoskript 6
Minimum	PrO/VMBO met LWOO	Schrijfatelier	Schrijfatelier	Schrijfatelier	Novoskript 3	Novoskript 3	Novoskript 4	Novoskript 4	Novoskript 5	Novoskript 5
PrO	Praktijkonderwijs VSO	Schrijfatelier	Schrijfatelier	Schrijfatelier	Novoskript 3	Novoskript 3	Novoskript 3	Novoskript 4	Novoskript 4	Novoskript 4
						MEH 3a + b	MEH 3c	MEH 4a	MEH 4a	MEH 4b

Te behalen doelen en lessen	Middelen, organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Groep 5: <i>De hoofletters leren.</i> <i>De leerling gaat met een lichte helling naar rechts (rechtshandig) of rechttop (linkshandigen) schrijven.</i></p> <p>Blok 1: lessen 1 t/m 11 Schrijven De oefenwoorden met lastige verbindingen worden herhaald en de grote progressie met lastige verbindingen geleerd. 8-5 Oefenwoorden lastige verbindingen 8-6 Grote progressie lastige verbindingen Set 5-3 Ritmische Lijnen</p> <p>Motoriek 3-3 Spijkerbord spiegelen en roteren (begintaak) Kopieerblad 3-3-1/5 4-5 Meervoudige doezinnen C 4-11 Links-rechts, boven-onder, voor-achter 4-8 Ontspannen 5-3 Ronde en hoekige lijnen in één beweging 6-3 Spiegelen en roteren (begintaak) kopieerbladen 6-3-1 t/m 6-3-5*</p> <p>Blok 2: Lessen 12a t/m 17 De hoofdletters van de Blaauwe Serie worden geleerd. A C M N U X I J Z O V W Na de herhaling van deze serie, aan het einde van het blok, tekent de leerling de hoofdletters af op de <i>Aftekenkaart</i>. Schrijven:</p>	<p>Namen van leerlingen</p> <p>Materialen Handleiding Novoskript groep 5</p> <p>Schrijfgerei: Alle blokken: vulpotlood 0,5 mm, vulpen en gelpen <i>Bij het overige schriftelijke werk schrijven de kinderen met een vulpotlood.</i> <i>Tijdens de schrijflessen kan de leerkracht diverse kleuren toestaan als extra stimulans om gemotiveerd te oefenen, maar bij overig schrijfwerk alleen de kleuren blauw of zwart.</i></p> <p>Blok 1: schriften met 6-3-6 liniatuur Blok 2 t/m 5: oefenbladen Hoofdletters (zie voorbeeld in bijlagen) Blok 6 en 7: schriften/losse schrijfblaadjes met 6-3-6 liniatuur</p> <p>Kopieerbladen, kleurpotloden, wasco, A4 papier, toverpotloden, kralenplankjes met gekleurde kralen, matje van 150x70 cm, stopwacht/zandloper, schoolbord, dik gekleurd schoolbordkrijt, verfpapier ca 50x75 cm, ruitjespapier (1 cm²), evt. waar mogelijk muziek, atlas, leerlinglijst, telefoonboek e.d., grote vellen papier (minstens A2 of behangpapier)</p> <p>Organisatie Aftekenkaart (kopieerblad 9-5-1) Na het werken op een oefenblad, wordt de geoefende hoofdletter op de eigen kaart afgetekend door er een schilderijlijstje omheen te maken (dezelfde als bij het voorgedrukt alfabet op het oefenblad). Aan het einde van elk blok, na de herhaling, tekent het kind de beheerste hoofdletters helemaal af door de schilderijlijstjes met een lichte kleur in te kleuren.</p> <p>Reflectie Met de toppers- en stoppersstrategie leren leerlingen kritisch te beoordelen. Zie handleiding blz 19.</p>	<p>Roosteruren 2 x per week motoriekles a 15 min 2 x per week schrijfles a 20 min</p> <p>Elke week wordt uitgegaan van twee motorieklessen en twee schrijflessen.</p>

9-1 Hoofdletters **Blauw**. Oefenblad Hoofdletter **A**
Oefenblad Hoofdletter C
Controleblad Hoofdletters (laatste kopieerblad Set 9)

Motoriek:
3-4 Spijkerbord lateraal (begintaak)

Blok 3: Lessen 18 en 19

De hoofdletters van de **Zwarte Serie** wordt geleerd. P T F

Na de herhaling van deze serie, aan het einde van het blok, tekent het kind de hoofdletters af op de *Aftekenkaart*.

Schrijven:
9-2 Hoofdletters **Zwart**. Oefenblad Hoofdletter **P**
Controleblad Hoofdletters (laatste kopieerblad Set 9)

Motoriek: les 18a t/m 19 b

Blok 4: Lessen 20 t/m 22

De hoofdletters van de **Groene Serie** wordt geleerd. B D R K H

Na de herhaling van deze serie, aan het einde van het blok, tekent het kind de hoofdletters af op de *Aftekenkaart*.

Schrijven:
9-3 Hoofdletters **Groen**. Oefenblad Hoofdletter **B**
Controleblad Hoofdletters (laatste kopieerblad Set 9)

Motoriek: les 20 a t/m 22 b

Blok 5: Lessen 23 t/m 27

De hoofdletters van de **Groene Serie** wordt geleerd. E L Q S G I J Na de herhaling van deze serie, aan het einde van het blok, tekent het kind de hoofdletters af op de *Aftekenkaart*.

Schrijven:
9-4 Hoofdletters **Rood** Oefenblad Hoofdletter **E**
Controleblad Hoofdletters (laatste kopieerblad Set 9)

Motoriek: lessen 23 a t/m 27b

Set 1 Evenwicht

Instructiekaarten 1-1-1 t/m 1-1-5 opdrachten op kaarten
Instructiekaart 1-1-6 opdrachten in Serie 2
Instructiekaart 1-1-7 opdrachten in Serie 3
Instructiekaart 1-1-8 opdrachten in Serie 4
Instructiekaart 1-1-9 opdrachten in Serie 5
Instructiekaart 1-1-10 opdrachten in Serie 6

4-9 Houdingen

4-10 Bewegen met lichaamsdelen

Blok 6: Lessen 28 t/ 31

Tijdens acht observatielessen observeert u de schrijfmotoriek van de leerlingen. Zo kan vastgesteld worden wie extra motorische oefening nodig heeft. Na

Inwisselsysteem

Leerlingen passen de hoofdletters die geoefend zijn direct toe in overig schriftelijk werk. Bij overig schriftelijk werk zetten kinderen een streepje onder de hoofdletters die nog niet geoefend zijn. Zo wordt duidelijk dat, hoewel zij nog niet alle hoofdletters beheerden, zij wel de taalregel voor hoofdlettergebruik kennen.

Stoplichtprincipe

Om een mentale bewegingsvoorstelling op te bouwen wordt in Novoskript gewerkt met drie oriëntatiepunten: begin-, pauze- en eindpunt. Leerlingen leren deze punten steeds te benoemen. Bij de instructie van letters en cijfers zegt "Groen is begin" "Oranje is pauze" en "Rood is eind" (en "Groen voor een punt"). Afhankelijk van de hoofdletter kan de instructie ander luiden. Bij de hoofdletter **W** zegt u bijvoorbeeld "Groen is begin", "Oranje is pauze", "Oranje is pauze" en "Rood is eind".

Leerkrachtaanpak

Schrijflessen: Na de korte instructie, verwerken de leerlingen de geïnstrueerde hoofdletter. Iedere leerling werkt naar eigen vermogen. Op deze manier kunnen kinderen ontspannen werken aan een goed leerresultaat. In Blok 7, gedurende de laatste negen weken van het schooljaar, werken de leerlingen zelfstandig aan creatieve schrijfopdrachten. Leerlingen kunnen met de cd-rom zelfstandig het bewegingstraject van de hoofdletters oefenen.

In de bijlage van de handleiding is een leerlingvolgsysteem, waarop de leerkracht de vorderingen op het gebied van de grote en kleine motoriek, de schrijfmotoriek en de schrijfproductie bijhoudt.

Schrijven is communiceren

Leerlingen willen graag betekenisvol schriftelijk communiceren. Het geven van technische schrijflessen alleen is daarom niet voldoende. Het is heel belangrijk kinderen, naast de schrijflessen, veelvuldig te stimuleren eigen teksten zoals verhalen te produceren. Dit werkt heel motiverend. De combinatie van technische schrijflessen met betekenisvolle schrijfopdrachten zorgt voor de ontwikkeling van een functioneel persoonlijk handschrift.

Motoriek: De leerlingen werken een groot deel van het schooljaar zelfstandig in motoriekgroepen. Zij voeren de oefeningen uit zoals aangeleerd in de instructielessen. Tijdens de instructies wordt meestal met één kaart uit een serie gewerkt, waarna de kinderen in staat zijn om zelfstandig met alle kaarten uit deze serie te werken. Zie ook handleiding

Schrijfhouding de leerkracht observeert en reguleert tijdens de lessen.

1. De voeten staan naast elkaar op de grond.
2. De onderkant van de rug is tegen de stoelleuning.
3. Tussen de buit en de tafelrand is er een ruimte ter grootte van een kindervuist.
4. De schouders en nek zijn ontspannen.
5. De ellebogen liggen op schouderbreedte op de rand van de tafel.
6. Het schrijfbld wordt middenvoor gelegd: iets schuin naar links bij rechtshandigen.
iets schuin naar rechts bij linkshandigen.
7. De niet-schrijfhand ligt aan de zijkant van het schrijfbld, op de hoogte waar geschreven wordt (deze hand schuift het blad, indien nodig) omhoog.

de observatielessen controleert u de hoofdletters bij het nakijken.

Schrijven: lessen 28a t/m 31b

Motoriek:

2-3 De rozet

2-2 De regenboog

2-4 Symmetrische voorstellingen

5-1 Golvende lijnen

5-2 Hoekige lijnen

3-2 Spijkerbord spiegelen (begintaak)

Blok 7

Kinderen werken zelfstandig aan creatieve schrijfoopdrachten. Kinderen die bepaalde hoofdletters onvoldoende geautomatiseerd hebben, krijgen herhaalde instructie of kunnen opnieuw oefenen met het computerprogramma, Novoskript Digitaal. De informatie om te bepalen welke kinderen extra aandacht krijgen staat in de *leerlingvolgsystemen*.

Bijstelling in januari (indien nodig)

Voor intensiever arrangement zie OPP van:

[Voeg namen in](#)

Evaluatie jun-jan

Evaluatie jan-jun